

Державна податкова служба України
Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Касовий метод оподаткування ПДВ у покупця: списання кредиторської заборгованості

Підготовлено до друку
ГУ ДПС у Тернопільській області
листопад – 2024, наклад 50 прим.

Правові наслідки припинення зобов'язання регламентовані главою 50 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ).

Відповідно до ст. 605 ЦКУ зобов'язання припиняється внаслідок звільнення (прощення боргу) кредитором боржника від його обов'язків, якщо це не порушує прав третіх осіб щодо майна кредитора.

Згідно зі ст. 257 ЦКУ загальна позовна давність встановлюється тривалістю у три роки (1095 днів). Строк, визначений ст. 257 ЦКУ, продовжується на строк дії в Україні воєнного, надзвичайного стану відповідно до п. 19 розд. «Прикінцеві та перехідні положення» ЦКУ, враховуючи зміни, внесені Законом України від 15 березня 2022 року № 2120-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану».

Відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, регулюються нормами Податкового кодексу України (далі – ПКУ) (п. 1.1 ст. 1 розд. I ПКУ).

Ознаки безнадійної заборгованості визначено п.п. 14.1.11 п. 14.1 ст. 14 ПКУ, згідно з яким безнадійна заборгованість – це, зокрема, заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких минув строк позовної давності.

Згідно з п. 198.3 ст. 198 ПКУ податковий кредит звітного періоду визначається виходячи з договірної (контрактної) вартості товарів/послуг та складається із сум податків, нарахованих (сплачених) платником податку за ставкою, встановленою п. 193.1 ст. 193 ПКУ, протягом такого звітного періоду у зв'язку з:

придбанням або виготовленням товарів та наданням послуг;

придбанням (будівництвом, спорудженням) основних засобів, у тому числі інших необоротних матеріальних активів та незавершених капітальних інвестицій у необоротні капітальні активи;

ввезенням товарів та/або необоротних активів на митну територію України.

Відповідно до п.п. 14.1.266 п. 14.1 ст. 14 ПКУ касовий метод для цілей оподаткування згідно з розд. V ПКУ – метод податкового обліку, за яким, зокрема, дата віднесення сум податку до податкового кредиту визначається як дата списання коштів з рахунків платника податку в банку/небанківському надавачу платіжних послуг, з електронних гарантів у емітента електронних грошей та/або з рахунків в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, дата видачі з каси платника податків або дата надання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) йому товарів (послуг).

Пунктом 198.6 ст. 198 ПКУ передбачено, що податкові накладні, отримані з Єдиного реєстру податкових накладних (далі – ЄРПН), є для отримувача товарів/послуг підставою для нарахування сум податку, що відносяться до податкового кредиту.

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС
у Тернопільській області

При цьому, платники податку, які застосовують касовий метод податкового обліку, суми податку, зазначені в податкових накладних/розрахунках коригування до таких податкових накладних, зареєстрованих в ЄРПН, та не включені до податкового кредиту протягом періоду 365 календарних днів з дати складення таких податкових накладних/розрахунків коригування до таких податкових накладних у зв'язку з відсутністю фактів списання коштів з рахунку платника податку в банку/небанківському надавачу платіжних послуг (видачі з каси) або надання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) йому товарів/послуг, мають право на включення таких сум до податкового кредиту у звітному податковому періоді, в якому відбулося списання коштів з рахунку платника податку в банку/небанківському надавачу платіжних послуг (видачі з каси) або надання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) йому товарів/послуг, але не пізніше ніж через 60 календарних днів з дата такого списання, надання інших видів компенсацій.

Пунктом 198.5 ст. 198 ПКУ визначено, що платник податку зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання, виходячи з бази оподаткування, визначеної відповідно до п. 189.1 ст. 189 ПКУ, та скласти не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду і зареєструвати в ЄРПН в терміни, встановлені ПКУ для такої реєстрації, зведену податкову накладну за товарами/послугами, необоротними активами придбаними/виготовленими з податком на додану вартість (для товарів/послуг, необоротних активів, придбаних або виготовлених до 1 липня 2015 року, – якщо під час такого придбання або виготовлення суми податку були включені до складу податкового кредиту), у разі якщо такі товари/послуги, необоротні активи призначаються для їх використання або починають використовуватися в неоподатковуваних ПДВ операціях або в операціях, що не є господарською діяльністю платника податку (крім випадків, передбачених п. 189.9 ст. 189 ПКУ).

Отже, якщо платник податку, який застосовує касовий метод податкового обліку з ПДВ, отримав від постачальника товари, але оплата за них такому постачальнику не здійснюватиметься, то при списанні заборгованості перед постачальником за такі товари платник податку відносить суми ПДВ до податкового кредиту на підставі податкової накладної, складеної постачальником та зареєстрованої в ЄРПН, та одночасно повинен нарахувати на відповідну суму податкові зобов'язання з ПДВ з використанням механізму, визначеного п. 198.5 ст. 198 ПКУ, скласти і зареєструвати в ЄРПН відповідну зведену податкову накладну, оскільки оплата за товари такому постачальнику платником податку не здійснюється.

Гарячі лінії ГУ ДПС у Тернопільській області: <https://tr.tax.gov.ua/anonsi-ark/30680.html>

Мобільний застосунок «Моя податкова»

Android <https://play.google.com/store/apps/details?id=my.tax.gov.ua>

iOS <https://t1p.de/lgu5a>

Для оперативної комунікації з інститутами громадянського суспільства в органах ДПС діє комунікаційна податкова платформа:
tr.ikc@tax.gov.ua